

ב' חשון תש"ף
31 אוקטובר 2019

סיכום חודשי של מזג אוויר – אוקטובר 2019

כללי

אוקטובר היה חם מהמוצע והגשם במהלך החודש התאפיין בשונות גדולה. זהו אמנם מצב שאופייני לחודש זה של עונת מעבר, אולם הוא בלט השנה עוד יותר מהרגיל. זאת בשל מצב של אי יציבות אטמוספרית ששרר מעל אזורנו מאמצע החודש ועד סופו והעדר מערכת סינופטית מסודרת. הדבר גרם לריבוי ימי גשם עם תפרוסת מקומית בולטת. גשמים בהיקף נרחב ירדו באירוע שהיה לקראת סוף החודש והם גרמו לשטפונות בדרום הארץ. באמצע החודש היה יום של שרב כבד עם טמפרטורות של כ-40 מ"צ במספר אזורים וסופות ברקים נרחבות.

גשם באוקטובר

גשמי אוקטובר התאפיינו בשונות רבה ובחלק גדול מהאזורים היו לעיתים הבדלים משמעותיים בין כמויות הגשם במקומות סמוכים (מפות 1 ו-2), כפי שניתן לראות בפירוט שלהלן.

מישור החוף

בצפון מערב הארץ (הגליל המערבי ובמישור החוף צפונית לעכו) ירדו באוקטובר 15 עד 35 מ"מ, אולם היו הבדלים ניכרים בין תחנות קרובות – בנהריה, לדוגמה, ירדו 21 מ"מ בעוד שבבית העמק שבמרחק של כ-6 עד 7 ק"מ ירדו 50 מ"מ. במישור החוף מדרום לעכו ועד אזור השרון ירדו 5 עד 15 מ"מ, אך באזור הכרמל ירדו 20 עד 30 מ"מ. במישור החוף המרכזי והדרומי תפרוסת המשקעים היתה אחידה יותר ובחלק גדול מהתחנות נמדדו באוקטובר 10 עד 25 מ"מ. עם זאת היו תחנות (במיוחד בקרבת החוף) שקיבלו כמויות גדולות יותר, כמו שפיים עם 38 מ"מ ופלמחים עם 35 מ"מ.

צפון הארץ

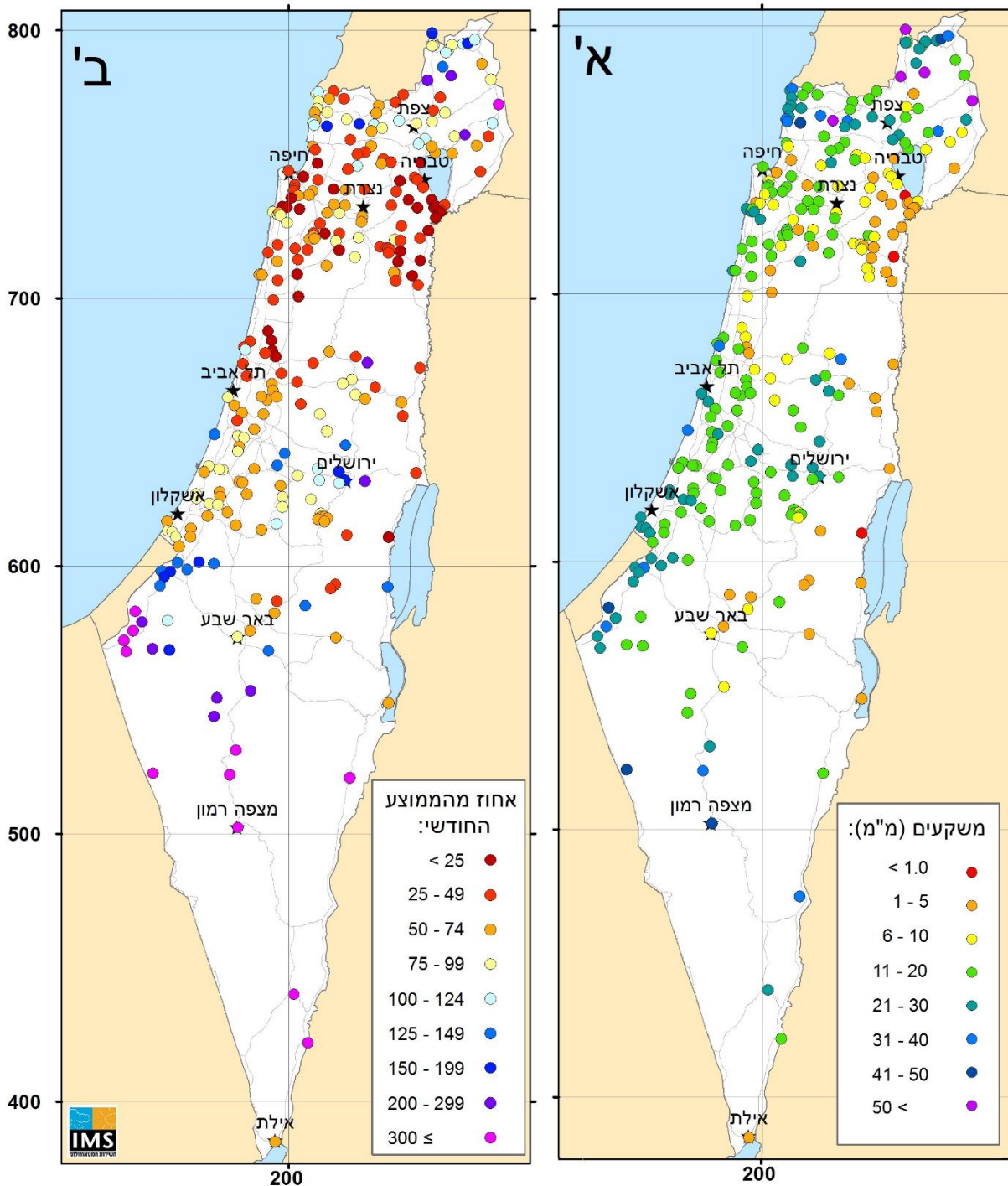
בצפון הארץ בלטה עוד יותר השונות בכמויות הגשם ובמיוחד בגליל העליון וברמת הגולן. היו תחנות עם כמויות קטנות (5 עד 15 מ"מ באבני איתן, יונתן, ברעם, אילון) ולעומתן תחנות בהן נמדד גשם רב (67 מ"מ באלוני הבשן, 65 מ"מ בתפן, 53 מ"מ ביפתח). גם בעמק החולה ניכרו הבדלים בין תחנות עם מספר מילימטרים (החולה, איילת השחר) לבין תחנות כמו כפר בלום עם 25 מ"מ ולהבות הבשן עם 54 מ"מ. בגליל התחתון ובעמק יזרעאל ירדו 5 עד 15 מ"מ ובאזור הכנרת ועמק הירדן מספר מ"מ בלבד.

הרי המרכז

גם בשומרון ניכרו הבדלים בין תחנות עם פחות מ-10 מ"מ (הר ברכה, קרני שומרון) לבין תחנות עם 20 עד 22 מ"מ (עלי, אריאל) ואיתמר עם 40 מ"מ. בהרי יהודה ירדו 10 עד 25 מ"מ.

דרום הארץ

בדרום הארץ כמויות הגשם היו בדרך כלל גבוהות במידה ניכרת מהממוצע של אוקטובר (5 עד 15 מ"מ). רוב הגשם באזור זה ירד באירוע של ה-26 בחודש. בעוטף עזה ובצפון מערב הנגב ירדו באוקטובר 15 עד 35 מ"מ (בנירים 46 מ"מ). בצפון הנגב ירדו 5 עד 15 מ"מ. במרכז הנגב ירדו 30 עד 40 מ"מ, כמויות משמעותיות לאזור מדברי זה. בעזוז הסמוכה לגבול מצרים ירדו 42 מ"מ ובמצפה רמון 41 מ"מ. בערבה ובדרום הנגב ירדו גם כן בחלק מהתחנות כמויות ניכרות – בפארן 35 מ"מ בנאות סמדר 28 מ"מ, וביטבתה 13 מ"מ. את נתוני הגשם באוקטובר ביחס לממוצע במספר תחנות ניתן לראות בטבלה 1.

מפה 2: כמות המשקעים באוקטובר 2019 ביחס לממוצע הרב שנתי (%)

מפה 1: כמות המשקעים באוקטובר 2019 (מ"מ)

טבלה 1: כמויות הגשם באוקטובר 2019 והממוצע הרב שנתי*

מישור החוף, השפלה וצפון מערב הנגב					
ממוצע רב שנתי (מ"מ) אוקטובר	כמות גשם (מ"מ) באוקטובר	תחנה	ממוצע רב שנתי (מ"מ) אוקטובר	כמות גשם (מ"מ) באוקטובר	תחנה
34	28	תל אביב חוף	35	40	ראש הנקרה
24	16	בית דגן	34	21	נהריה
27	35	פלמחים	34	50	בית העמק
24	24	נצר סירני	30	10	חיפה טכניון
29	24	ניצנים	32	27	עין כרמל
26	18	נגבה	28	18	עין השופט
25	26	כרמיה	34	10	עין החורש
16	24	דורות	34	6	כפר הס
20	26	בארי	35	38	שפיים
14	46	נירים	34	14	הכפר הירוק
9	32	בשור	25	14	נחשונים

הרי הצפון					
36	15	אילון	25	53	מטולה
35	65	תפן	24	20	כפר גלעדי
28	30	מירון	30	43	מצודת נמרוד
24	23	צפת הר כנען	22	17	מרום גולן פיכמן
35	29	בית ג'אן	20	66	אלוני הבשן
22	6	דיר חנא	20	9	גמלא
20	26	יודפת	20	5	אבני איתן

עמקי הצפון					
20	6	איילת השחר	26	14	נווה יער
18	11	כפר נחום	20	14	עפולה ניר העמק
17	3	גינזור	24	12	דפנה
14	1	צמח	20	25	כפר בלום
12	4	שדה אליהו	20	54	להבות הבשן

הרי המרכז					
20	21	צובה	25	7	הר ברכה
14	21	ירושלים מרכז	25	40	איתמר
19	17	בית ג'ימל	25	21	עלי
18	16	ראש צורים	23	26	פסגות

הנגב					
5	42	עוז	10	4	ערד
4	41	מצפה רמון	9	7	באר שבע
3	28	נאות סמדר	4	29	שדה בוקר

עמק הירדן והערבה					
4	35	פארן	9	3	גלגל
2	13	יטבתה	5	1	סדום
4	2	אילת	5	12	חצבה

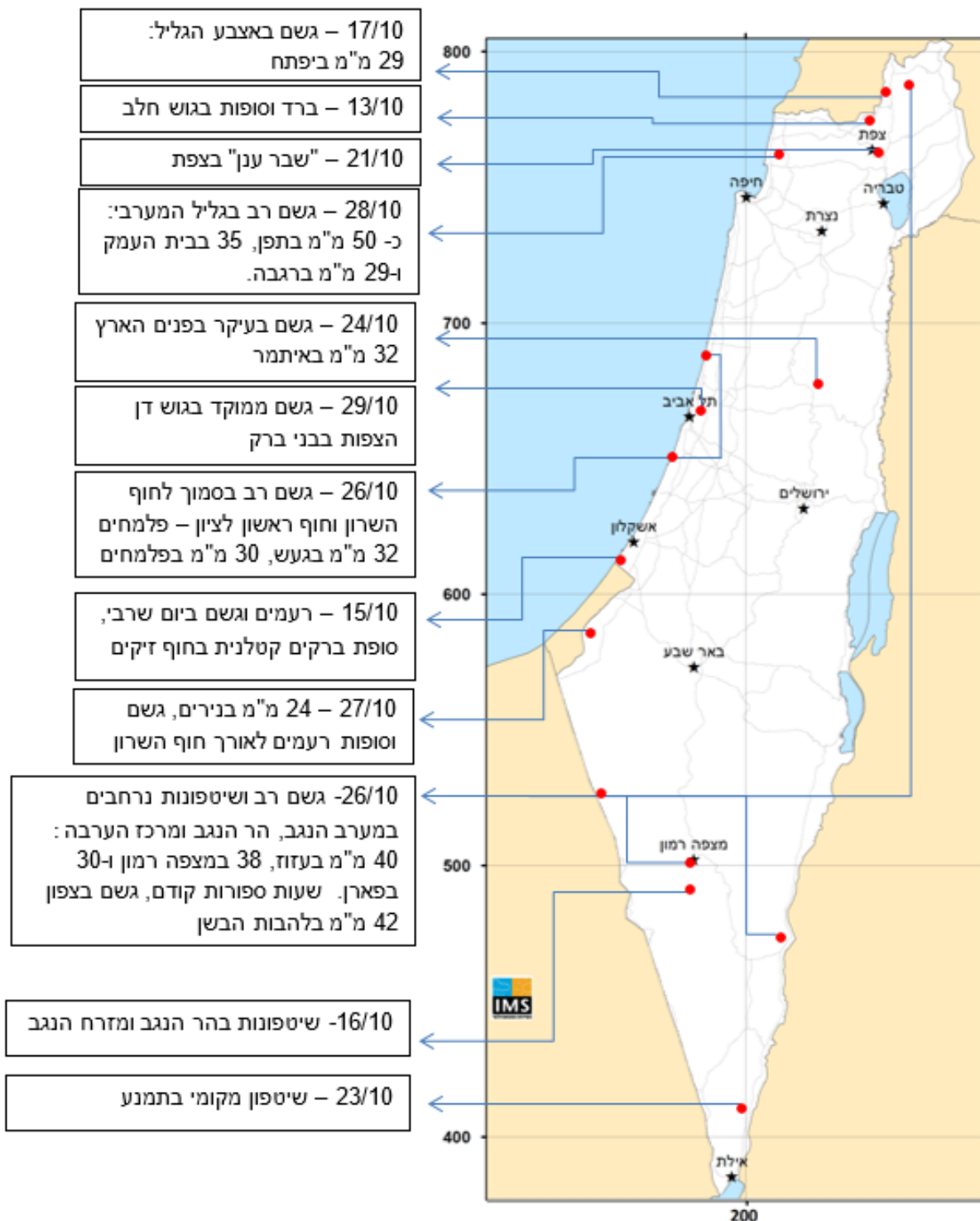
* הממוצע הרב שנתי מתייחס לשנים 1981-2010. בתחנות שלא פעלו בכל פרק הזמן הזה הממוצעים מותאמים לשנים אלו

פרקי הגשם

גשמי אוקטובר ירדו כמעט כולם מאמצע החודש ועד סופו. כמעט בכל יום ירדו גשמים במקומות שונים בארץ וזאת כיוון שבחלק ניכר מהזמן שררו תנאים של אי יציבות אטמוספרית. בשכבות הגבוהות והבינוניות היה אפיק מעל מזרח הים התיכון ובקרקע נמצא מעל האזור אפיק ים סוף או שקע רדוד. בעקבות זאת היו במהלך התקופה התפתחויות של עננים מורידי גשם, אולם בדרך כלל באופן מקומי עם דגש על האזורים הפנימיים של הארץ. מערכת מסודרת יותר היתה באירוע של ה-26 בחודש. במפה 3 מוצגים המקומות בהם נמדדו כמויות הגשם הגדולות באירועים המשמעותיים בחודש:

- א. 5 בחודש: מעט גשם (עד 2 מ"מ) ירדו במישור החוף המרכזי והדרומי וכן באילת.
- ב. 13 עד 17 בחודש: ב-13 בחודש ירדו מספר מילימטרים בצפון הארץ וב-14 בחודש גם במרכז הארץ. ב-15 בחודש ירדו 5 עד 15 מ"מ במישור החוף הצפוני, בכרמל ובשומרון. מספר מ"מ ירדו גם במישור החוף הדרומי והמרכזי ובהרי יהודה. הגשמים ירדו בעקבות מעבר של עננים מפותחים מדרום הארץ לצפונה בשעות הצהריים ואחר הצהריים. הם לוו בסופות ברקים ורעמים בעיקר במישור החוף הדרומי. ברק שפגע בחוף זיקים גרם למותו של נער ולפציעה של מספר אנשים. ב-16 בחודש ירדו מספר מ"מ במישור החוף, בשומרון וביהודה. ב-17 בחודש לא ירד גשם ברוב חלקי הארץ, אולם ענן שהתפתח בצפון מזרח הארץ הוריד 29 מ"מ בקיבוץ יפתח.
- ג. 21 עד 25 בחודש: ב-21 בחודש ירדו מספר מילימטרים בצפון מזרח הארץ. ב-22 וב-23 בחודש ירדו כמויות קטנות של גשם במקומות רבים בארץ. במספר מקומות ירדו כמויות גדולות יותר (בירושלים 7 מ"מ, במטולה 15 מ"מ, בגושרים 13 מ"מ). ב-24 בחודש ירדו גשמים בעיקר בצפון הארץ. בדרך כלל ירדו פחות מ-5 מ"מ ובאופן נקודתי יותר (יודפת 14 מ"מ, רם און 17 מ"מ, איתמר 32 מ"מ). ב-25 בחודש ירד מעט גשם בצפון הארץ ובמרכזה עם מספר מקומות בהם ירד יותר (מי עמי 16 מ"מ, אלוני הבשן 25 מ"מ).
- ד. 26 בחודש: כמויות גדולות של גשם ירדו בדרום הארץ, במישור החוף המרכזי ובצפון מזרח הארץ משעות אחר הצהריים של ה-26 באוקטובר ועד לשעות הלילה. כמו כן היו סופות ברקים ורעמים נרחבות בעיקר במישור החוף המרכזי והדרומי. במרכז הנגב ובמערבו ירדו במהלך האירוע 35 עד 40 מ"מ, במרכז הערבה 20 עד 30 מ"מ, במישור החוף המרכזי והדרומי 10 עד 20 מ"מ ובמספר תחנות סמוכות לחוף 20 עד 30 מ"מ. באזור עוטף עזה ירדו 10 עד 20 מ"מ ובהרי המרכז ובצפון הנגב 5 עד 10 מ"מ. בצפון הארץ ירדו בדרך כלל כמויות קטנות יותר, אולם בחלקים מצפון מזרח הארץ (במספר תחנות בגליל המזרחי, בעמק החולה ובגולן) ירדו 20 עד 50 מ"מ. [בקישור](#) ניתן לראות סקירה מפורטת על האירוע.

ה. 27 עד 29 בחודש: ב-27 בחודש ירדו מספר מילימטרים במישור החוף הצפוני והמרכזי. במישור החוף הדרומי ובצפון מערב הנגב 5 עד 10 מ"מ ובמספר מקומות יותר (14 מ"מ בבשור, 24 מ"מ בנירים). מוקד נוסף היה במטולה שם ירדו 19 מ"מ. ב-28 בחודש ירד עיקר הגשם בצפון הארץ. ברוב התחנות ירדו 5 עד 15 מ"מ ובמספר מקומות נמדדו כמויות גדולות – בתפן 50 מ"מ, בפקיעין 28 מ"מ, בבית העמק 35 מ"מ ועוד. ב-29 בחודש ירדו כמויות קטנות במישור החוף המרכזי ובחוף הכרמל (בנימינה 12 מ"מ).

מפה 3: אירועי הגשם העיקריים באוקטובר

טמפרטורות ומזג האוויר במהלך החודש

אוקטובר היה חם מהממוצע (1995-2009). בשעות היום הטמפרטורות ברוב אזורי הארץ היו גבוהות מהממוצע ב-1.5 עד 2 מ"צ. בלילה הן היו גבוהות מהממוצע בשיעור דומה בחלק מאזורי הארץ (מישור החוף, עמקי הצפון והערבה) ובאזורים אחרים ב-0.5 עד 1.5 מ"צ.

במחצית הראשונה של אוקטובר הטמפרטורות היו גבוהות מהממוצע בפנים הארץ. במישור החוף הן היו קרובות לממוצע בעשרת הראשונה של החודש ולאחר מכן הן היו גבוהות מהממוצע. ב-13 בחודש חלה התחממות ניכרת וב-14 וה-15 בחודש שרר שרב. בשיאו של השרב (14 בחודש בפנים הארץ ו-15 בחודש במישור החוף) נמדדו במישור החוף, בשפלה, בצפון הנגב, בעמקי הצפון ובערבה 38 עד 40 מ"צ. בעמק הירדן נמדדו 40 עד 42 מ"צ. בהרים נמדדו 32 עד 34 מ"צ.

המחצית השנייה של אוקטובר היתה בכללותה קרירה מהממוצע בפנים הארץ. במישור החוף הטמפרטורות ביום היו קרובות לממוצע ובלילה הן היו גבוהות ממנו. ב-16 בחודש חלה התקררות ניכרת לאחר השרב שרר ובהמשך הטמפרטורות היו קרובות לממוצע. ב-21 עד 24 בחודש שוב היה חם מהרגיל, אך במידה מתונה. ב-25 בחודש היתה התקררות ואחריה שרר עד סוף החודש מזג אוויר קריר מהממוצע.

טבלה 1: הטמפרטורות* באוקטובר 2019 (מ"צ) בהשוואה לממוצע

תחנה	אוקטובר 2019		הפרש מהממוצע 2009-1995	
	מקסימום	מינימום	מקסימום	מינימום
מישור החוף והשפלה	חיפה (טכניון)	27.4	+1.6	+1.1
	עין החורש	29.6	+1.2	+2.2
	בית דגן	29.5	+1.1	+1.7
	נגבה	29.4	+1.3	+1.2
הרי הצפון	אילון (גליל מערבי)	28.9	+1.7	+0.9
	מרום גולן פיכמן	25.9	+1.8	+0.5
	אבני איתן	30.2	+1.8	+1.3
	צפת הר כנען	25.4	+1.0	+0.6
	תבור	32.1	+2.2	+1.1
עמקי הצפון	עפולה, ניר העמק	31.8	+1.6	+1.9
	כפר בלום	33.0	+2.1	+1.7
	צמח	33.5	+1.9	+1.7
	חוות עדן (בית שאן)	33.7	+1.6	+1.9
הרי המרכז	קרני שומרון	29.1	+2.0	+1.5
	ירושלים	26.8	+1.5	+0.8
	בית ג'ימל	29.7	+1.0	+0.5
	ראש צורים	24.8	+1.5	+0.7
הנגב	בשור	29.0	+0.6	+1.4
	ערד	29.1	+1.7	+1.0
	באר שבע	31.4	+1.7	+1.1
	שדה בוקר	28.8	+1.6	+1.3
	סדום	34.1	+1.3	+1.6
הערבה	אילת	34.8	+1.7	+1.8

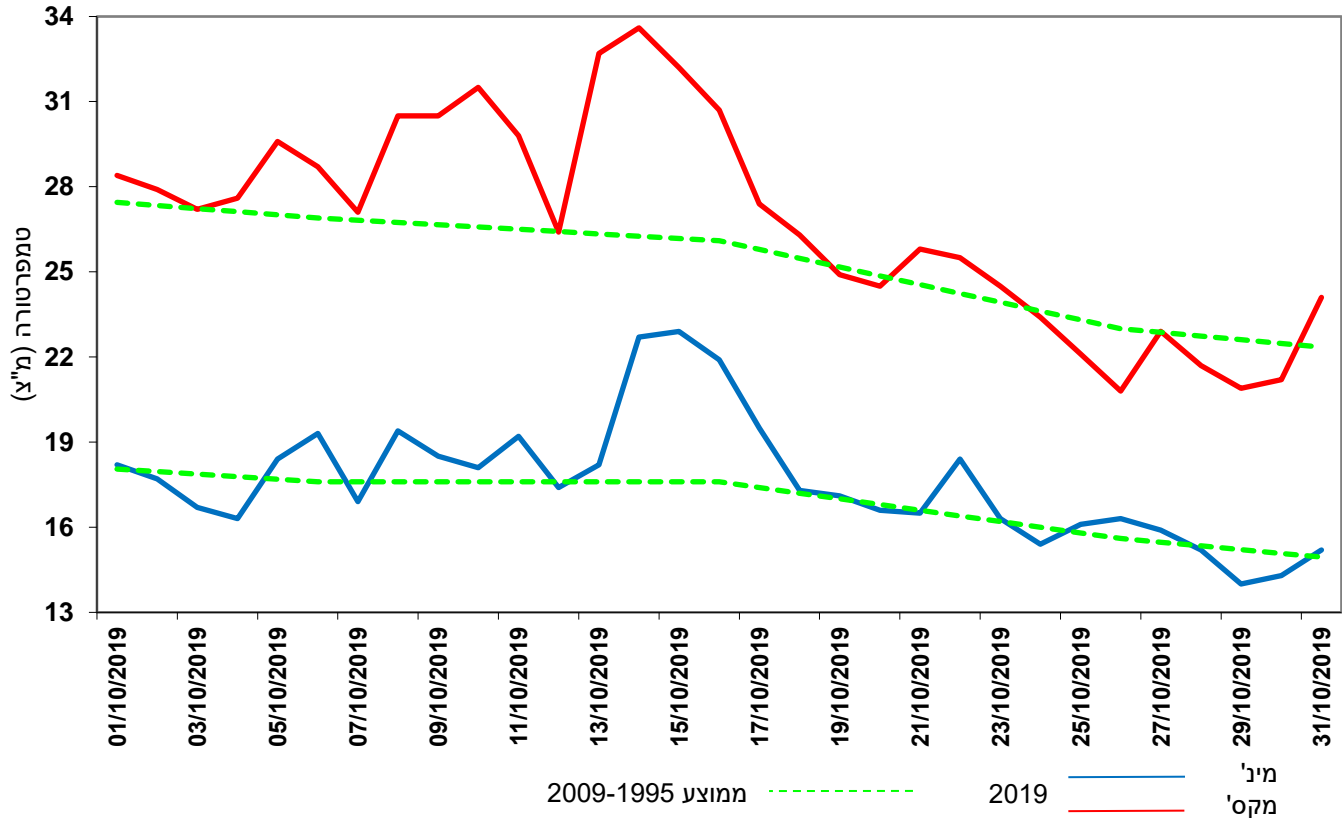
* בשל מעבר לחיישני טמפרטורה ולחות מדגם חדש, טמפרטורות המקסימום עשויות להיות גבוהות יותר בכמה עשירות המעלה בהשוואה למדידות בחיישנים הוותיקים יותר. הנושא נמצא בבדיקה.

טבלה 2: הטמפרטורת הקיצוניות באוקטובר 2019 (מ"צ) בהשוואה לעבר

שנות פעילות התחנה	ערכים קיצוניים מתחילת המדידות				אוקטובר 2019				
	מינימום קיצוני		מקסימום קיצוני		מינימום קיצוני		מקסימום קיצוני		
	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	תאריך	טמפ'	
2019-1962	30/10/85	7.0	20/10/10	41.8	30/10/19	15.5	15/10/19	39.3	בית דגן
2019-1920	31/10/65	9.0	13/10/98	41.6	30/10/19	16.1	15/10/19	38.3	נגבה
2019-1939	14/10/48	5.9	1/10/02	36.0	30/10/19	12.5	14/10/19	32.0	צפת הר כנען
2019-1935	25/10/00	8.3	1/10/02	36.6	29/10/19	14.0	14/10/19	33.6	ירושלים*
2019-1922	16/10/26	6.0	20/10/10	41.7	30/10/19	13.7	14/10/19	38.2	באר שבע**
2019-1949	31/10/63	9.2	1/10/02	43.4	30/10/19	18.0	15/10/19	40.9	אילת

* ירושלים מרכז 2019-1950, ירושלים טלביה 1949-1948, ירושלים מלון פלאס 1947-1935
 ** באר שבע מכון הנגב 2019-1957, באר שבע 1957-1922

איור 2: טמפרטורת המינימום והמקסימום היומית בירושלים באוקטובר 2019 לעומת הממוצע הרב שנתי

www.ims.gov.il ת.ד. 25 בית דגן, 50250
 פקס. 03-9604065 ims@ims.gov.il דוא"ר:

איור 3: טמפרטורת המינימום והמקסימום היומית בבית דגן באוקטובר 2019 לעומת הממוצע הרב שנתי

